

◀	Tartalom	Fogalmak	Törvények	Képletek	Lexikon	▶
---	----------	----------	-----------	----------	---------	---

Lexikon

A Á B C D E É F G H I Í J K L M N O Ó Ö Ő P Q R S T U Ú Ü Ű V W X Y Z &

P

p

A *piko*- prefixum jele. (Jelentése: 10^{-12} -szeres.)

p

A *nyomás* jele.

P

A *peta*- prefixum jele. (Jelentése: 10^{15} -szeres).

P

A *teljesítmény* jele.

Pa

A *pascal* (mértékegység) jele.

paralelogramma-módszer

Ha két vektor nem párhuzamos és nem esnek egy egyenesbe se, akkor összeadásukat úgy is elvégezhetjük, hogy közös kezdőpontból kiindulva rajzoljuk fel őket, majd mindkét vektor végpontján át egy-egy párhuzamost rajzolunk a másik vektorral. Ezek az egyenesek metszik egymást. Az összegvektor a közös kezdőpontból ebbe a metszéspontba mutató vektor lesz. Ezt az eljárást *paralelogramma-módszernek* nevezzük.

paramágneses anyag

Az olyan anyagot, amelynek relatív permeabilitása 1-nél alig nagyobb, paramágneses anyagnak nevezzük. ($1 < \mu_r < 1,01$)

parszek (parsec)

A parszek az a távolság, amely távolságból egy csillagászati egység (merőleges rálátás esetén) egy ívmásodperc szög alatt látszik. Angolból átvett nemzetközi elnevezése parsec, jele pc.

$$1 \text{ pc} = 3,09 \cdot 10^{13} \text{ km.}$$

A parszekkel kapcsolatban gyakran használják a kilo-, mega- és giga- prefixumokat is, ezek jele rendre kpc, Mpc, Gpc.

pascal

A nyomás SI-mértékegysége a *pascal*, jele Pa.

$$[p] = \text{Pa} = \frac{\text{N}}{\text{m}^2} = \text{kg} \cdot \text{m}^{-1} \cdot \text{s}^2.$$

A pascal elnevezés *Blaise Pascal* francia matematikus, fizikus, filozófus nevéből származik.

Pascal, Blaise

Blaise Pascal (Clermont-Ferrand, 1623. június 19. – Párizs, 1662. augusztus 19.) francia matematikus, fizikus, filozófus. Mechanikus számológépet szerkesztett, tanulmányozta a folyadékokat és tisztázta a vákuum és a nyomás fogalmait. 1653-ban fogalmazta meg a róla elnevezett *Pascal-törvényt*. Tiszteletére róla nevezték el a nyomás SI-mértékegységét (pascal, Pa). A matematikában a nevéhez fűződik a binomiális együtthatók értékét megadó *Pascal-háromszög* megalkotása.

Pascal törvénye

A nyugvó, súlytalannak tekinthető folyadékban vagy gázban a nyomás minden helyen és minden irányban ugyanakkora.

Paschen, Friedrich

Friedrich Paschen (Schwerin, 1865. január 22. – Potsdam, 1947. február 25.) német fizikus. Ő fedezte fel a hidrogénatom spektrumában található infravörös színképvonalak sorozatát (Paschen-sorozat, 1908).

Paschen-sorozat

A hidrogénatom spektrumában található infravörös színképvonalak sorozata, amelyet *Friedrich Paschen* német fizikus fedezett fel 1908-ban. A sorozatban található színképvonalak (vákuumban mérhető) hullámhosszára vonatkozó összefüggés:

$$\frac{1}{\lambda} = R \cdot \left(\frac{1}{3^2} - \frac{1}{n^2} \right)$$

Pauli, Wolfgang

Wolfgang Pauli (Bécs, 1900. április 25. – Zürich, 1958. december 15.) osztrák fizikus. A róla elnevezett elvet 1925-ben fogalmazta meg. Tevékenységéért 1945-ben fizikai Nobel-díjat kapott.

Pauli-féle kizárási elv

Ugyanazon atomban nem lehetnek olyan elektronok, amelyeknek mind a négy kvantumszáma megegyezik.

pálya

Azt a vonalat, amely mentén a pontszerű test mozog, pályának nevezzük.

párhuzamosan kapcsolt fogyasztók eredő ellenállása

A párhuzamosan kapcsolt fogyasztók eredő ellenállásának reciproka ugyanakkora, mint az egyes ellenállások reciprokának összege.

$$\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \dots + \frac{1}{R_n}.$$

párhuzamosan kapcsolt fogyasztók eredő vezetőképessége

A párhuzamosan kapcsolt fogyasztók eredő vezetőképessége ugyanakkora, mint az egyes fogyasztók vezetőképességének összege.

$$G_e = G_1 + G_2 + \dots + G_n .$$

párhuzamosan kapcsolt kondenzátorok eredő kapacitása

A párhuzamosan kapcsolt kondenzátorok eredő kapacitása ugyanakkora, mint az egyes kondenzátorok kapacitásának összege.

$$C_e = C_1 + C_2 + \dots + C_n .$$

párhuzamosan kapcsolt RLC-kör látszólagos ellenállása

Az egymással párhuzamosan kapcsolt ohmos ellenállásból, tekercsből és kondenzátorból álló rendszer látszólagos ellenállása:

$$\frac{1}{Z} = \sqrt{\frac{1}{R^2} + \left(\frac{1}{X_L} - \frac{1}{X_C}\right)^2} .$$

párhuzamos rezgőkör

A párhuzamosan kapcsolt ohmos ellenállásból, tekercsből és kondenzátorból álló rendszert párhuzamos rezgőkörnek nevezzük.

párképződés

Azt a folyamatot, melyben egy kellően nagy energiájú fotonból egy részecske és annak antirészecskéje keletkezik, párképződésnek nevezzük.

párolgás

Az olyan halmazállapot-változást, melynek során a folyadék légneművé válik, párolgásnak nevezzük.

Peltier, Jean Charles Athanase

Jean Charles Athanase Peltier (Ham, 1785. február 22. – Párizs, 1845. október 27.) francia fizikus. Eredetileg órás-mesterként dolgozott, csak 30 éves korában kezdett fizikával foglalkozni. 1834-ben fedezte fel a róla elnevezett hatást.

Peltier-elem

A *Peltier-hatás* alapján működő eszköz. Egyrészt hűtésre használják, ilyenkor az átfolyó áram hatására a egyik oldala lehűl, másik pedig felmelegszik. Másrészt *hőelemként* is alkalmazható: ha két oldala közt hőmérsékletkülönbség van, akkor kivezetései között feszültség keletkezik. A gyakorlatban használt Peltier-elemek több ilyen cellát tartalmaznak, amelyek egymással sorba vannak kapcsolva.

Peltier-hatás

Ha egy hőelemen áram halad át, akkor a két érintkezési hely között hőmérséklet-különbség alakul ki. Ezt a hatást *Peltier-hatásnak* nevezzük.

Penzias, Arno

Arno Penzias (München, 1933. április 26. –) amerikai fizikus. 1964-ben *Robert Woodrow Wilson* (1936–) amerikai fizikussal közösen fedezte fel a *kozmosz mikrohullámú háttérsugárzást*. Ez az eredmény azért jelentős, mert a háttérsugárzás létezése alátámasztja az Ősrobbanás elméletét. Felfedezésükért 1978-ban mindketten fizikai *Nobel-díjat* kaptak.

perdület

Körmozgást végző *pontszerű test* tehetetlenségi nyomatékának és szögsebességének a szorzatával meghatározott mennyiséget perdületnek nevezzük.

A *merev test* tehetetlenségi nyomatékának és szögsebességének szorzatát a test perdületének nevezzük.

A perdület jele N . Képlettel:

$$N = \theta \cdot \omega$$

A perdület SI -mértékegysége

$$[N] = [\theta] \cdot [\omega] = \text{kg} \cdot \text{m}^2 \cdot \frac{1}{\text{s}} = \frac{\text{kg} \cdot \text{m}^2}{\text{s}}$$

perdülettétele (pontszerű testre)

A körpályán mozgó *pontszerű test* perdületének megváltozása megegyezik a testre ható forgatólökéssel.

$$\Delta N = \Pi$$

perdülettétele (pontrendszerre)

A pontrendszer összes perdületének megváltozása megegyezik a rendszerre ható külső erők által kifejtett forgatólökések összegével.

$$\Delta(\Sigma N) = \Sigma \Pi_k$$

perdülettétele (merev testre)

A merev test perdületének megváltozása megegyezik a testre ható (külső) erők forgatólökésének összegével.

$$\Delta N = \Sigma \Pi_k$$

perdületmegmaradás tétele (pontszerű testre)

Ha a *pontszerű testre* ható erők eredőjének forgatónyomatéka nulla, akkor a test perdülete időben állandó.

$$M_e = 0 \quad \Rightarrow \quad N = \text{állandó}$$

perdületmegmaradás tétele (pontrendszerre)

A zárt rendszer összes perdülete állandó.

$$\Sigma N = \text{állandó}, \quad \text{ha } \Sigma \mathbf{F}_k = \mathbf{0}.$$

perdületmegmaradás tétele (merev testre)

Ha a merev testre ható (külső) erők vektori összege nullvektor, akkor a test szögsebessége állandó.

$$\omega = \text{állandó}, \quad \text{ha } \Sigma \mathbf{F}_k = \mathbf{0}.$$

periódusidő

Az egy periódus (kör, rezgés, lengés stb.) megtételéhez szükséges időt *periódusidőnek* nevezzük. A periódusidő jele T , SI-mértékegysége a másodperc: $[T] = \text{s}$.

periódusos rendszer

A *kémiai elemek* (atomok) Dimitrij Ivanovics *Mengyelejev* (1834–1907) orosz kémikus által 1869-ben kidolgozott táblázatos rendszere. Mengyelejev az elemeket atomtömegük (akkori szóhasználattal atomsúlyuk) alapján helyezte el a táblázatában, de figyelembe vette fizikai és kémiai tulajdonságaikat is. A ma használt periódusos rendszerben az elemeket nem az atomtömegük, hanem a rendszámuk alapján soroljuk be.

permeabilitás

Az anyag relatív permeabilitásának és a vákuum permeabilitásának a szorzatát az adott anyag permeabilitásának nevezzük; jele μ . Képlettel:

$$\mu = \mu_r \cdot \mu_0.$$

A permeabilitás SI-mértékegysége:

$$[\mu] = [\mu_r] \cdot [\mu_0] = 1 \cdot \frac{\text{N}}{\text{A}^2} = \frac{\text{N}}{\text{A}^2}.$$

permittivitás

A szigetelő relatív permittivitásának és a vákuum permittivitásának a szorzatát az adott szigetelő permittivitásának nevezzük, jele ε . Képlettel:

$$\varepsilon = \varepsilon_r \cdot \varepsilon_0.$$

A permittivitás mértékegysége:

$$[\varepsilon] = [\varepsilon_r] \cdot [\varepsilon_0] = 1 \cdot \frac{\text{C}^2}{\text{N} \cdot \text{m}^2} = \frac{\text{C}^2}{\text{N} \cdot \text{m}^2}.$$

peta-

A *peta-* az SI egyik prefixuma, jele: P. Jelentése: 10^{15} -szeres. (Például a petajoule $\rightarrow 10^{15}$ joule, azaz $1 \text{ PJ} = 10^{15} \text{ J}$.)

Petit, Alexis Thérèse

Alexis Thérèse Petit (Vesoul, 1791. október 2. – Párizs, 1820. június 21.) francia fizikus. Pierre Louis *Dulong* francia fizikussal együtt 1819-ben fedezték fel a szilárd elemek mólhőjére vonatkozó, róluk elnevezett szabályt (*Dulong–Petit szabály*).

Philosophiae Naturalis Principia Mathematica

Isaac Newton 1687-ben megjelent könyve, ebben tette közzé a róla elnevezett törvényeket. Ugyanebben a művében jelentette meg a gravitációra vonatkozó törvényt is. (Röviden a *Principia* címmel is hivatkoznak rá.)

piezoelektromos hatás

Bizonyos kristályokban deformáció hatására az egymással szemben fekvő lapok ellentétes töltésűvé válnak. Ezt a jelenséget piezoelektromos hatásnak nevezzük.

piko-

A *piko-* az SI egyik prefixuma, jelentése: 10^{-12} -szeres. (Például a pikofarad $\rightarrow 10^{-12}$ farad, azaz $1 \text{ pF} = 10^{-12} \text{ F}$.)

pillanatnyi fordulatszám

*Pillanatnyi fordulatszám*nak nevezük az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlagfordulatszámot. A pillanatnyi fordulatszám jele f , SI-mértékegysége:

$$[f] = [\bar{f}] = \frac{1}{s}.$$

A pillanatnyi fordulatszámot röviden csak fordulatszámnak nevezük.

pillanatnyi gyorsulás

*Pillanatnyi gyorsulás*nak nevezük az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlaggyorsulást. A pillanatnyi gyorsulás jele a , SI-mértékegysége:

$$[a] = [\bar{a}] = \frac{m}{s^2}.$$

A pillanatnyi gyorsulást röviden csak gyorsulásnak nevezük.

pillanatnyi sebesség

*Pillanatnyi sebesség*nek nevezük az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlagsebességet. A pillanatnyi sebesség jele v , SI-mértékegysége:

$$[v] = [\bar{v}] = \frac{m}{s}.$$

A pillanatnyi sebességet röviden csak sebességnek nevezük.

pillanatnyi szöggyorsulás

*Pillanatnyi szöggyorsulás*nak nevezük az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlagszöggyorsulást. A pillanatnyi szöggyorsulás jele β . SI-mértékegysége:

$$[\beta] = [\bar{\beta}] = \frac{1}{s}.$$

A pillanatnyi szöggyorsulást röviden csak szöggyorsulásnak nevezük.

pillanatnyi szögsebesség

*Pillanatnyi szögsebesség*nek nevezük az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlagszögsebességet. A pillanatnyi szögsebesség jele ω , SI-mértékegysége:

$$[\omega] = [\bar{\omega}] = \frac{1}{s}.$$

A pillanatnyi szögsebességet röviden csak szögsebességnek nevezük.

pillanatnyi teljesítmény

*Pillanatnyi teljesítmény*nek nevezük az elképzelhető legrövidebb időtartamhoz tartozó átlagteljesítményt. A pillanatnyi teljesítmény jele P , SI-mértékegysége:

$$[P] = [\bar{P}] = W.$$

A pillanatnyi teljesítményt röviden csak teljesítménynek nevezük.

Pitot, Henri

Henri Pitot (Aramon, 1695. május 3. – Aramon, 1771. december 27.) francia matematikus, csillagász, vízépítő mérnök. A folyókban áramló víz sebességének mérésére fejlesztette ki 1732-ben a róla elnevezett Pitot-csővet.

Pitot-cső

Henri *Pitot* (1695 – 1771) francia matematikus, csillagász, vízépítő mérnök által 1732-ben kifejlesztett mérőeszköz az áramló folyadék vagy gáz sebességének mérésére. A cső elején, illetve oldalán elhelyezkedő nyílások közt az áramlás hatására nyomáskülönbség alakul ki. Ebből a *Bernoulli-törvény* alapján következtetni lehet az áramlás sebességére. A Pitot-csőnek jelentős szerepe van a repülésben, mert a repülőgépek, helikopterek levegőhöz viszonyított sebességét általában ezzel az eszközzel mérik.

Planck, Max

Max Planck (Kiel, 1858. április 23. – Göttingen, 1947. október 4.) német fizikus. 1900-ban felvetette azt a gondolatot, hogy a testek az elektromágneses sugárzást apró adagokban sugározzák ki. Ennek alapján levezette az izzó testek által kibocsátott sugárzások törvényeit. Ezek a törvények teljes összhangban voltak a mérésekkel. Planck ezzel a munkájával alapozta meg a modern fizika másik új ágát, a kvantummechanikát. (A kvantum latin eredetű szó, jelentése mennyiség, adag.) Planck ezért a munkájáért 1918-ban *Nobel-díjat* kapott. Az ő nevét viseli a *Planck-állandó*.

Planck-állandó

A foton energiájának és az elektromágneses sugárzás frekvenciájának hányadosa állandó. Képlettel:

$$\frac{E}{f} = \text{állandó.}$$

Ezt az állandót *Planck-állandónak* nevezzük, jele: *h*. Mérések, illetve elméleti megfontolások alapján a Planck-állandó pontos értéke:

$$h \equiv 6,62607015 \cdot 10^{-34} \text{ Js.}$$

plánparallel lemez

A párhuzamos síklapokkal határolt lemezt plánparallel lemeznek nevezzük. (A szó latin eredetű, a plán- jelentése sík, a parallel jelentése párhuzamos.)

Plücker, Julius

Julius Plücker (Elberfeld, 1801. július 16. – Bonn, 1868. május 22.) német matematikus, fizikus. 1859-ben felfedezte a *katódsugárzást*. Ő ismerte fel azt is, hogy a katódsugarak mágneses mezőben eltérülnek.

Poincare

Henri Poincaré (Nancy, 1854. április 29. – Párizs, 1912. július 17.) francia matematikus, fizikus és filozófus. Jelentős szerepet játszott a speciális relativitáselmélet kidolgozásában.

polarizáció

Azt a jelenséget, amelynek során a többféle rezgési síkkal rendelkező hullámok összességéből lineárisan poláros hullám jön létre, polarizációnak hívjuk.

polarizációs szög

Az átlátszó anyagokon visszaverődő fény akkor lesz lineárisan poláros, ha a visszavert és a megtört fénysugár merőleges egymásra. Az ehhez a helyzethez tartozó beesési szöget *polarizációs szögnek* hívjuk.

polarizátor

Azt az eszközt, amely a polarizációt létrehozza, *polarizátornak* nevezzük.

polárszög

A polárkoordináta-rendszerekben a második koordinátát *polárszögnek* (irányszögnek, azimutnak) nevezzük.

polikristály

A mikroszkopikus méretű kristályokból álló szilárd testet *polikristálynak* nevezzük.

pontrendszer

A több pontszerű testből álló rendszert *pontrendszernek* nevezzük.

pontszerű test

A *pontszerű test* a valóságos testek olyan modellje, amelynél a testet egyetlen (tömeggel rendelkező) pontnak tekintjük. A pontszerű test modelljét akkor használjuk, ha a test méretei a mozgás során megtett távolságnál lényegesen kisebbek.

Popov, Alekszandr

Alekszandr Popov (Turjinszkije Rudniki, 1859. március 4./16. – Szentpétervár, 1905. december 31./1906. január 13.)* orosz fizikus. Jelentős munkát végzett a rádió kifejlesztésében, berendezésével 1895-ben már 4 km távolságra tudott jeleket küldeni. Popov fedezte fel az antennát is.

* Az első dátum a régi orosz naptár szerint, a második az Európa nagy részén használt Gergely-naptár szerint adja meg az időpontot.

potenciál

Az elektromos mező valamely pontjának egy kiválasztott alapponthoz (0) viszonyított feszültségét elektromos potenciálnak nevezzük. A potenciál jele U_A . Képlettel:

$$U_A = U_{A0} .$$

Az elektromos potenciál mértékegysége megegyezik a feszültség mértékegységével:

$$[U_A] = [U_{AB}] = V .$$

pozitív β -bomlás

Pozitív β -bomlásnak nevezzük az olyan folyamatot, amelynek során az atommag egyik protonja bomlik el neutronná, pozitronná és fotonná. (A neutron a magban marad, a pozitron és a γ -foton kirepül az atommagból.)

pozitív elektromos állapot

A selyemmel megdörzsölt üveg elektromos állapotával megegyező állapotot pozitív elektromos állapotnak nevezzük.

pozitron

A *pozitron* az elektron antirészecskéje. Nyugalmi tömege ugyanakkora, mint az elektron tömege, $9,109\,383\,7015 \cdot 10^{-31}$ kg. *Pozitív* elektromos töltésű, töltése megegyezik az elemi töltéssel, azaz $1,602\,176\,634 \cdot 10^{-19}$ C. A pozitron szabadon fordul elő a kozmikus sugárzásban és néhány atomfizikai kísérletben, ez utóbbiban azonban csak nagyon rövid ideig. Jelölése: e^+ .

Prandtl, Ludwig

Ludwig Prandtl (Freising, 1875. február 4. – Göttingen, 1953. augusztus 15.) német gépészmérnök és fizikus. Jelentős mértékben járult hozzá az áramlástan megértéséhez és megalkotta a határréteg elméletet. Az ő nevét őrzi a *Pitot-Prandtl-cső*, amely az áramló folyadékok vagy gázok sebességének mérésére használható.

prefixum

A mértékegységek gyakran túl kicsinek vagy túl nagyak bizonyulnak, ezért ilyenkor a mértékegység neve elé illesztett prefixum segítségével a többszörösüket, illetve törtrészüket képezzük. A *prefixum* latin eredetű kifejezés. A *pre-* jelentése előzetes, a *fix* pedig rögzítettet jelent. Az elnevezés arra utal, hogy a prefixum előzetesen rögzített érték (szorzótényező).

Priestley, Joseph

Joseph Priestley (Birstall, 1733. március 13. – Northumberland, USA, 1804. február 6.) angol lelkész, fizikus és kémikus. Priestley elméleti úton eljutott a *Coulomb-törvény* megfogalmazásához. Eredményét 1767-ben megjelent könyvében közölte. Priestley fedezte fel egyébként az oxigént, az ammóniát, a sósavgázt, a kén-dioxidot és a szén-monoxidot.

primer áramerősség

A transzformátor primer tekercsén átfolyó áram erősségét primer áramerősségnek nevezzük.

primer feszültség

A transzformátor primer tekercsére kapcsolt feszültségét primer feszültségnek nevezzük.

primer kör (atomerőmű)

A (nyomottvízes) reaktorral működő atomerőművekben a reaktorból, gőzfejlesztőből és szivattyúból álló, általában hermetikusan lezárható épületrészben elhelyezett részét primer körnek nevezzük. A primer körben nagy nyomású, magas hőmérsékletű (100 °C-nál melegebb) hűtővíz kering. Ez a gőzfejlesztőben nagy nyomású gőzt állít elő, amely a szekunder körben található gőzturbinát működteti.

primer tekercs

A transzformátornak azt a tekercsét, amelyre váltakozó feszültséget kapcsolunk, primer tekercsnek nevezzük.

Principia

Isaac Newton 1687-ben *Philosophiae Naturalis Principia Mathematica* címen megjelent könyve. Ebben tette közzé a róla elnevezett törvényeket, és ugyanebben a művében jelentette meg a gravitációra vonatkozó törvényét is. (A *Principia* a könyv gyakran használt rövidebb címe.)

proton

A *proton* nyugalmi tömege $1,672\ 621\ 777 \cdot 10^{-27}$ kg. *Pozitív* elektromos töltésű, töltése megegyezik az elemi töltéssel, azaz $1,602\ 176\ 634 \cdot 10^{-19}$ C. Szabadon fordul elő a kozmikus sugárzásban és az ionizált hidrogéngázban (pl. hidrogénnel töltött kisülési csövekben). Jelölése: *p*. (A proton szó görög eredetű. A proto- jelentése első-, ős-; az -on képző a részecskék nevének képzője.)

Prout, William

William Prout (Horton, 1785. január 15. – London, 1850.április 9.) angol kémikus, orvos. 1815-ben ő vetette fel azt a gondolatot, hogy minden elem hidrogénből (az első elem) tevődik össze. Ezt az elméletet felelevenítve a hidrogénatom magját 1920-ban Ernest Rutherford (1871–1937) brit fizikus javaslatára *protonnak* nevezték el. (A proton szó görög eredetű. A proto- jelentése első-, ős-; az -on képző a részecskék nevének képzője.)

p típusú félvezető

Az olyan félvezetőt, amelyben a többségi töltéshordozók lyukak, p típusú félvezetőnek nevezzük.

Ptolemaiosz, Klaudiosz

Klaudiosz Ptolemaiosz (100 körül–170 körül) görög matematikus, csillagász, földrajztudós. *Geographia* című művében már használta a földrajzi szélesség és hosszúság fogalmát. Lényegében egy Földhöz rögzített koordináta-rendszerben meghatározta mintegy 8000 földrajzi objektum (városok, folyók stb.) helyét. Az *Almagest* című munkája jelentette az ókori csillagászati világkép összegzését, a *geocentrikus világkép* legelső teljes körű tudományos igényű leírását. A könyvben lefektetett számítások alapján a bolygók mozgásának addigi legtökéletesebb leírásával szolgált.

pulzár

A gyorsan forgó, lüktető rádiójeleket, fényt és röntgensugárzást kibocsátó neutroncsillagot *pulzárnak* nevezzük.

Püthagorasz

Püthagorasz (i. e. 570 körül – i. e. 495) görög matematikus, fizikus, filozófus. (Nevét korábban *Pitagorasz* alakban is írták). Ő vizsgálta elsőként a húrok rezgéseit és az így kialakuló hangokat. Megállapította, hogy két azonos minőségű és azonosan kifeszített húr hangja akkor kelt kellemes összhatást, ha hosszúságuk aránya két kis természetes szám hányadosa. Matematikában ő bizonyította először általánosságban a *Pitagorasz-tételt*.

PWR

A nyomottvizes (atom)reaktor angol nevéből (*Pressurized Water Reactor*) alkotott mozaikszó. A villamosenergia-termelésre használt atomreaktorok túlnyomó többsége ilyen reaktor, és ilyenek működnek Pakson is.

◀	Tartalom	Fogalmak	Törvények	Képletek	Lexikon	▶
---	--------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------	-------------------------	---